

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Cu cinstită Crucea Ta păzește pe poporul Tău

Vremurile de încercare pe care le parcurgem acum nu numai la nivel național ci la scara întregii planete ne afectează la toate palierele existenței noastre. Vechea așezare a vieții noastre parcă este dezechilibrată, contextul dat de măsurile de siguranță provocându-ne la schimbări majore de comportament. Rutina în care ne petreceam viața, fără prea mari tulburări, este perturbată, forțându-ne la modificări atât în ceea ce înseamnă tabieturile noastre casnice, cât și în cele sociale.

Suntem îndemnați să păstrăm o distanță fizică între noi, mergând până la decizia izolării la domiciliu, încât contactele dintre noi se realizează doar mediat, prin mijloacele tehnice. Măsurile acestea ating chiar și manifestările actelor de cult ale Bisericii, încât lăcașurile de cult numără mai puțini credincioși prezenți, în unele locuri slujbele fiind oficiate în proximitatea exterioară a bisericii, fiind transmise *online* prin site-uri și rețelele de socializare.

Restricțiile (auto)impuse scot în evidență, încă o dată, cât de mare valoare are resortul credinței în decompensarea stresului generat de această pandemie.

La popasul al treilea al Postului Mare, în duminica închinată Sfintei Cruci, ritualul liturgic, citirile scripturale, cântările și rugăciunile ne proiectează în inimă și minte suportul necesar întăririi noastre duhovnicești.

Indicația tipiconală a acestei zile presupune actul scoaterii Sfintei Cruci din Sfântul Altar și plasarea ei în mijlocul bisericii. Gestul este însoțit de tămâiere, de cereri și cântări urmate de închinarea credincioșilor cu metanie mare.

Cu acest prilej se întonează și binecunoscutul tropar: „Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta, biruință binecredincioșilor creștini asupra celor potrivnici dăruiește și cu Crucea Ta păzește pe poporul Tău”.

Ritualul acesta evidențiază faptul că: „Crucea joacă un rol fundamental în anul liturgic și mai cu seamă în timpul Postului Mare, în care îi sunt consacrate numeroase imne. Ea este semnul pogorării lui Hristos și al iubirii Sale de

oameni mântuitoare. Ea rezumă în sine întreaga iconomie a Patimii și Învierii. Ea este pana cu care Hristos a semnat actul eliberării noastre, sceptrul Său, mândria Bisericii, păzitoarea creștinilor, slava și puterea întregului univers. Legătura intimă a Crucii, a oricărei cruci, cu Hristos face din ea icoana icoanelor, locul însuși al prezenței lui Hristos în iubirea Sa mântuitoare. Astfel, ea trebuie venerată cât mai des cu putință, semnul Crucii trebuie făcut asupra tuturor actelor vieții sau a tuturor regiunilor cosmosului pentru a arăta iubirea creștinului credincios față de Cel Răstignit și domnia Acestuia asupra tuturor lucrurilor” (M. Simonopetritul, *Triodul explicat*).

Astfel, în fața provocărilor actuale fiecare creștin primește un sprijin puternic din ceea ce înseamnă semnul Crucii.

Pe de o parte, Crucea constituie altarul pe care S-a jertfit Domnul Hristos, acest altar fiind Sfințit cu scumpul Său sânge. Roada jertfei Crucii a fost, este și rămâne până la Parusie Însuși Trupul și Sângele Său, adică Sfânta Euharistie care se dă spre împărtășire, ca hrană, ca medicament, ca răsplată credincioșilor. Din această cauză Crucea are putere mare, fiind cinstită de către popor cu mare evlavie, știind-o că păzește de toate relele.

Pe de altă parte, prin forma sa, semnul crucii ne arată că Dumnezeu ne așteaptă în brațele Sale, căutând a ne cuprinde în dragostea Lui care ne izbăvește de însingurare. Dacă suntem nevoiți să stăm o vreme la depărtare unii de ceilalți, însemnarea cu semnul Crucii, sărutarea Crucii de acasă, rămâne modalitatea palpabilă prin care resimțim în mod real prezența și protecția Fiului lui Dumnezeu Întrupat, Domnul nostru Iisus Hristos.

Verticala crucii ne arată sensul vieții noastre ca urcuș de la cele de jos, pământeste, mundane, limitate, stricate prin păcat și boală, la cele de Sus, Cerești, nelimitate, vindecate de orice stricăciune, transformate în lumina Duhului.

Continuare în pagina 2

Pr. Filip ALBU

PREDICA

Toiagul crucii este coloana vertebrală a duhului nostru Duminica a III-a din Post a Sfintei Cruci

„În vremea aceea, chemând Iisus la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el, când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu, venind întru putere.” (Marcu 8, 34-38; 9, 1)

Suntem la mijlocul Postului celui Mare al Paștilor, când este pusă în mijloc Sfânta Cruce, toiagul pe drumul către Împărăția cerurilor, fără de care nu putem face nimic.

Ce este Sfânta Cruce? Întâi este semn preînchipuit de toiagul lui Moisi, care a lovit piatra în pustie și au ieșit izvoare de ape încât au băut sute de mii de oameni. Iar nouă ne este mult mai mult: altarul de jertfă al Domnului nostru Iisus Hristos, semnul celei mai mari iubiri, puterea cea mai mare care s-a dat lumii, icoana Izvorului Vieții, prin care vine nouă toată viața și toată bucuria. De aceea se pune Sfânta Cruce pe Biserica, pe iconostas, pe sfințele uși, pe piepturile noastre, în mâinile noastre, în casele și în curțile noastre. Și ce mai este această Sfântă Cruce? Este crucea tainică a vieții, pe care fiecare om trebuie să o ducă.

Cum trebuie purtată? Mai întâi să ne lepădăm de noi înșine. Să te lezezi de tine și să îți iei crucea este cel mai greu lucru. Dar putem duce această Cruce numai după chipul și după lucrarea Dum-

nezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Așa precum El a purtat-o, așa trebuie să o purtăm și noi. La Răstignirea Sa, la Pătimirile Sale, Hristos nu S-a plâns, nu a căutat să fugă, ba din contră, S-a rugat pentru cei care Îl răstigneau și i-a iubit pe toți până la Cruce.

Apoi să ne lepădăm de noi înșine, ne mai căutând să ne mântuim viața și sufletul nostru prin cele ale veacului acestuia. Pentru că se spune că cine va voi să-și mântuiască sufletul său, îl va pierde (Marcu 8, 35). Cea mai grea cruce este să ne încredințăm cu totul lui Dumnezeu și să nu ne îndoim că Dumnezeu nu ne va părăsi niciodată. Pentru aceasta trebuie să credem în Dumnezeu mai presus de orice, să împlinim poruncile fără abatere și fără să ne temem că vom pierde, că vom fi batjocoriți, că ne va fi greu, întrucât spune în Noul Testament: „Luați jugul Meu ... căci jugul Meu este bun și povara Mea este ușoară” (Matei 11, 30).

Continuare în pagina 2

Pr. Ștefan NEGREANU

Din sumar

► Conferința duhovnicească „Canonul Mare”, susținută de IPS Părinte Timotei în cadrul ASCOR Arad
pagina 3, Denis Virag

► Știri
pagina 4

Toiagul crucii este coloana vertebrală a duhului nostru

Urmare din pagina 1

După căderea în păcat a omului, în el a crescut o buruiună înfricoșătoare numită încrederea în sine ori egoismul, care nu se poate smulge dintr-o dată, pentru că are rădăcini adânci în toată ființa noastră. Egoismul se vedește în frică, neliniște, slăbiciunea credinței, uitând că ale lui Dumnezeu sunt toate, căci zice: „Dar cine își va pierde sufletul pentru Mine și pentru Evanghelia mea, și-l va câștiga” (Marcu 8, 35). Adică să-l piardă, chiar dacă pare că îl pierzi la toate capitolele, pentru credința aceasta.

Stăm în fața unei grele încercări: cum să ne lepădăm de noi înșine. Fiecare mânia pe care o avem, fiecare împotrivire, fiecare gând rău la adresa celuilalt, fiecare smuceală, fiecare gând împrăștiat pe care îl avem este semnul egoismului din noi, că dă roade, că lucrează, este o buruiună murdară și urâtă, iar nu e un crin.

Ce trebuie să facem? Cu siguranță că singuri nu vom putea să scăpăm de egoismul acesta. Așadar să cerem să ne ajute Dumnezeu să ne lepădăm de noi înșine și să ne purtăm crucea cu bucurie și mulțumire, suferind toate pentru Hristos și pentru Evanghelia și făcând lucrul acesta, vom mântui sufletele noastre. O avem pe Maica Domnului chip al smereniei și al lipsei totale de egoism, de credință adevărată și curată, de purtare a crucii. Să strigăm la Maica Domnului. Îi avem pe sfinți ca următori ai Mântuitorului și apoi ai Maicii Domnului în lucrarea aceasta. Să strigăm la sfinți, să-i luăm ajutori și ocrotitori, pe ei care și-au purtat crucea, ei care l-au urmat pe Hristos, ei care nu s-au rușinat de Mântuitorul. Să nu ne rușinăm nici noi și să nu ne rușinăm nici de Sfânta Cruce.

În această perioadă greul crucii apasă mai mult asupra noastră. Simțim aceasta prin neliniștea față de încercările prin care trece lumea, întrebându-ne ce se va întâmpla, ce va fi cu noi. Lumea care nu știe de Dumnezeu caută soluții la această criză: să se aprovizioneze, să se igienizeze, care sunt bune, dar nu trebuie să rămânem doar la acestea. Căci mai presus de toate este Dumnezeu și în El ne punem nădejdea. Trebuie să înmulțim rugăciunea, cu atât mai mult cu cât suntem nevoiți să stăm mai mult acasă. Dumnezeu ne-a dat un timp și un post mai special, pe care să-l folosim nu uitându-ne toată ziua la știri, ci mai ales rugându-ne, citind din cărțile sfinte. Este mare nevoie de rugăciune, pentru fiecare în parte, pentru cei de aproape, pentru românii din străinătate, și pentru lumea întreagă. Trebuie să fim curajoși, să fim sarea pământului și lumina lumii, ca astfel văzându-ne cei care nu sunt în Biserică, să se liniștească și ei și să devină mai încrezători. Avem o datorie față de frații noștri care sunt departe de Dumnezeu. Nu suntem cu nimic mai buni decât aceștia, plini fiind de păcate, dar trebuie să ne rugăm pentru ei, încredințați că orice s-ar întâmpla, nu vom pieri. Dumnezeu ne va da cale de ieșire și de scăpare, numai să avem credință.

Deci să ne silim să vedem și să primim Împărăția cerurilor venind cu putere, întru credință, întru purtarea crucii. Pentru că numai purtarea crucii cu smerenie, cu lepădare de sine, cu uciderea egoismului, cu urmarea lui Hristos, cu purtare cu toată smerenia a tuturor durerilor mulțumind, doar aceasta ne duce spre Înviere. Iar dacă aceasta nu o avem, nu vom avea parte de Împărăția cerurilor. Deci să ne silim spre aceasta. Toiagul crucii este coloana vertebrală a duhului nostru. Fără de aceasta nu putem face nimic. Ne-a sfârșit diavolul când am căzut în păcat. Ne-a sfârșit și acum Dumnezeu ne-a dat iarăși osatura credinței care ne ține în picioare și care ridică fruntea creștinilor și care ne face să avem curaj să privim înainte oricât de mari ar fi durerile care vin asupra noastră. Aceasta ne ține: puterea Crucii care ne este coloana vertebrală, duhovnicească. Întru aceasta încrezându-ne, pe aceasta purtând-o, pe aceasta ducând-o, să ne luminăm, să ne întărim și ducem drumul postului și greul încercărilor mai departe, întru credință, spre înviere.

AMIN!

Cu cinstită Crucea Ta păzește pe poporul Tău

Urmare din pagina 1

Așadar, prin puterea Crucii Domnului, cu care ne pecetluim viața de la naștere și până la mormânt, stăm neclintiți în credință, păzind-ne sufletele de rătăcirea în care ne poate arunca panica propagată înspre noi, de lumea ce L-a uitat pe Dumnezeu.

ASCOR reprezintă în mediul academic arădean un cadru propice de întâlnire al tinerilor cu spiritualitatea Bisericii

Interviu cu Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie din Arad, fost președinte al ASCOR Arad

Sărut mâna, părinte profesor! În primul rând, doresc să vă mulțumesc pentru că ați acceptat să ne vorbiți despre ASCOR Arad, asociație al cărei președinte ați fost și Preacucernicia Voastră și pentru tot sprijinul pe care Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, prin mijlocirea Preacucerniciei Voastre, îl acordă asociației noastre!

Vă mulțumesc și eu pentru această onoare și vă asigur în continuare de sprijinul și prețuirea mea!

Dintru început, spuneți-ne vă rog cum a luat naștere ASCOR Arad și în ce context a fost fondată la Arad această asociație?

Aradul devenind centru universitar și, mai ales, centru teologic prin reînființarea învățământului teologic ortodox, s-a integrat treptat în exigențele naționale ale învățământului teologic, studenții aderând la asociațiile creștine studențești care au luat ființă după evenimentele din 1989. Ideea de reconectare la valorile Ortodoxiei zdruncinate în sufletele multor tineri în perioada comunistă a marcat evoluția acestei Asociații. Hristos reintra în Universitate împreună cu Teologia, iar studenții erau parte la reușita unui asemenea proiect. La Arad, deși au fost organizate manifestări ale ASCOR-ului, totuși Asociația nu a avut recunoaștere juridică până în momentul în care am fost ales președinte ASCOR Arad. Înaintea acestui mandat trebuie să menționez activitatea însuflețită a membrilor ASCOR Arad coordonată de studenții Simeon Stana, Daniel Alic și Cătălin Cordoș.

Cum a fost ASCOR primită în Biserică și societate când s-a înființat, în contextul în care trecuseră doar câțiva ani de la căderea comunismului, perioadă în care Biserica a fost defavorizată?

În Arad, ASCOR a fost bine primită tocmai pentru că însemna o deschidere spre societate și spre marile problematice ale tinerilor din acea vreme. ASCOR reprezintă în mediul aca-

demic arădean un cadru propice de întâlnire a tinerilor cu spiritualitatea Bisericii prin intermediul întâlnirii acestora cu unii dintre părinții duhovnicești ai Ortodoxiei românești. Dar nu doar cu aceștia, ci și cu ierarhi și profesori de teologie care prin viața și discursul lor veneau în întâmpinarea temelor și căutărilor spirituale ale tinerilor. Aici mă refer în primul rând la conferințele ASCOR, organizate la Arad, deschise marelui public creștin. Prin urmare, exista o emulație spre manifestările religioase și culturale ale ASCOR din partea societății arădene.

Ce a însemnat ASCOR în viața și devenirea Preacucerniciei Voastre?

Ca student, împreună cu alți colegi am căutat să ne exprimăm adeziunea prin fapte la această mișcare studențească din Facultatea de Teologie în conexiune cu celelalte Facultăți de Teologie din Patriarhia Română și cu alte domenii de cunoaștere. Din Asociație făceau parte și studenți de la alte facultăți arădene, dar și tineri în căutarea unui ideal. Personal, a însemnat o împlinire pentru acea etapă din viața mea de student, o apropiere și mai mare între studenți, o coeziune a tinerilor în jurul unor idealuri frumoase.

Ce activități și evenimente s-au realizat în perioada în care ați fost președinte al acestei asociații?

În primul rând am intensificat legăturile cu ceilalți membri ASCOR din țară, menținând ciclul conferințelor ASCOR și înnoindu-le cu noi personalități teologice-duhovnicești care au conferențiat. Am reușit cu sprijinul colegilor să înregistrăm juridic filiala ASCOR Arad, ceea ce însemna o recunoaștere a Asociației în parteneriatul cu alte asociații sau entități juridice. Dar, cred că în acea perioadă, ASCOR Arad, a excelat prin patru activități: a) înființarea bibliotecii ASCOR Arad; b) înființarea atelierului de icoane în cadrul Facultății; c) editarea revistei Lumina, în mai multe numere împreună cu

studenții Adrian (Simeon) Stana, Daniel Alic, Cătălin Cordoș; d) inițierea unui program radio în fiecare dimineață la Radio Arad, program susținut prin rotație de unii dintre membrii ASCOR. Prin aceasta doream o angajare concretă cu privire la misiunea noastră în Biserică și societate.

Revista Lumina era o provocare pentru acea vreme. Pe de o parte se dorea o reparație într-un alt context al venerabilei reviste Lumina apărută pentru câțiva ani la Arad în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, iar pe de altă parte se dorea o revistă proprie a ASCOR Arad prin care studenții să-și exprime gândurile și opiniile teologice, culturale și misionar-duhovnicești.

Cum vedeți ASCOR astăzi?

ASCOR astăzi a pierdut o parte din entuziasmul de odinioară pe care trebuie să-l regăsim, deși, recunoaștem, vremile astăzi sunt mult mai dificile și tulburi ca atunci când am activat în cadrul Asociației. Totuși, văd o implicare crescândă a studenților arădeni în transmiterea valorilor care animă această Asociație. Este nevoie de atenție la ethosul ASCOR-ului, la dimensiunea duhovnicească și socială, la recuperarea tinerilor pentru valorile Bisericii, de coeziune între studenții mai multor facultăți și domenii de cunoaștere. De asemenea, este nevoie de o strategie ASCOR realizată în consultare cu ierarhii de la Arad, tocmai pentru a nu pierde din vedere dimensiunea eclezială a acestei Asociații.

Mulțumim părinte profesor pentru acest interviu și pentru prezentarea unei părți din ceea ce reprezintă istoria ASCOR Arad, pentru încurajare și susținere!

Cu mare drag! Doresc să vă asigur că în Facultatea de la Arad, ASCOR-ul va fi întotdeauna respectat și sprijinit.

Dialog realizat de stud. Gh.-Marius Danciu, președinte ASCOR Arad

Conferința duhovnicească „Canonul Mare”, susținută de IPS Părinte Timotei în cadrul ASCOR Arad

Conferințele duhovnicești organizate în Postul Mare de A.S.C.O.R Arad, au debutat, marți 10 martie 2020, în cea de-a doua Săptămână a Postului.

Primul invitat fiind Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Sevițiu, Arhiepiscopul Aradului, acesta fiind cel mai îndreptățit spre a ne releva trăirea duhovnicească, dar și cunoștințele acumulate pe parcursul anilor de slujire atât ca și preot, respectiv ca Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, iar mai apoi ca păstor sufletesc al credincioșilor din Arhiepiscopia Aradului.

Evenimentul s-a desfășurat în Aula Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad. Printre participanți s-au numărat Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă, Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja, alături de părinții profesori ai Facultății, cât și preacuvioși și preacucerici părinți din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului.

Conferința a abordat o temă semnificativă pentru credincioșii Bisericii noastre în această perioadă de urcuș duhovnicesc, reliefând în esență Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul, văzut ca un model de reflecție asupra

stării păcătoase a omului. Pentru început, I.P.S. Părinte Timotei, a făcut o incursiune succintă asupra istoriei cultului divin, cât și despre iconografia și evoluția acesteia de-a lungul timpului. Spre sfârșitul cuvântului ziditor de su-

flet, ierarhul a îndemnat să urmăm modelele pilduitoare de credință statornică și dragoste curată a unor personalități biblice importante care au marcat în mod constructiv istoria Bisericii: plăcutul lui Dumnezeu, Iov, Noe, patriarhii Vechiului Legământ, femeia canaaneancă etc.

Această întrunire de suflet s-a dovedit a fi de un real folos duhovnicesc pentru participanți, datorită analizei minuțioase și introspecției adânci pe care Înaltpreasfinția Sa a sădit-o în inimile acestora față de temele importante legate de perioada de pregătire prepaschală în care ne aflăm.

Următoarea conferință va avea loc în data de 11 martie 2020, tot la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, fiind susținută de Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Denis VIRAG

Conferința „Pastorația elevilor și studenților – dialog ziditor” susținută de PS Părinte Emilian Crișanul în cadrul ASCOR Arad

Cu binecuvântarea și prezența Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, s-a desfășurat, miercuri, 11 martie 2020, în aula Facultății de Teologie din Arad, a doua conferință duhovnicească din Postul Mare, care l-a avut ca și invitat pe Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Preasfințitul Emilian a îmbrățișat cu bucurie invitația membrilor filialei A.S.C.O.R Arad iar tema conferinței a fost: „Pastorația elevilor și studenților-Dialog ziditor”.

La această conferință au participat: Preacuviosul Părinte Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie arădene, numeroși preoți și studenți. Astfel, Preasfinția Sa a abordat o temă actuală

prin care a evidențiat rolul profesorului și preotului în viața unui elev sau student. Preotul educă în mod religios pe învățătura Bisericii, ceea ce aduce elevului sau studentului o formare religioasă. De asemenea și profesorul educă pentru viață, iar optimismul lui în școală îl va determina pe elev să devină

un om cu experiență ce va avea în viață de câștigat. Însă cunoștințele acumulate la școală nu folosesc în viață dacă nu le punem în practică. Astfel îl avem ca și exemplu pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care este „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). Cu toate că nu toți au aceeași credință, suntem îndemnați

de Preasfinția Sa să ne punem mintea la contribuție, deoarece „Credința fără de fapte moartă este” (Iacov 2, 20) Pătrundem în cunoașterea lui Dumnezeu prin împărtășirea cu El, astfel teologia este pusă în practică. De asemenea, Preasfinția Sa a îndemnat publicul, format în mare parte din studenți teologi, să se cunoască pe ei înșiși pentru a putea lucra la desăvârșirea personalității lor creștine, cu ajutorul lui Dumnezeu, deoarece Biserica are nevoie de oameni cu potențial, care să fie un sprijin pentru restul oamenilor.

În partea a doua a conferinței, Preasfinția Sa a răspuns la întrebările adresate din public, aducând răspunsuri cu folos duhovnicesc tuturor celor prezenți.

În încheierea conferinței s-a cântat „Apărătoare Doamnă”.

Georgiana MATEȘ

Prezență a Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad la săptămâna duhovnicească din parohia Ineu

Părintele Conf. Univ. Dr. Lucian Farcașiu a participat luni seara, 9 martie 2020, în cadrul săptămânii duhovnicești organizată în parohia Ineu, la invitația părintelui paroh Adrian Zaha, protopopul Ineului, un fost student și masterand meritos al Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad.

A fost săvârșită slujba Paraclisului Maicii Domnului, la sfârșitul slujbei, părintele conf. univ. dr. Lucian Farcașiu prezentând practic, dar și într-o tâlcuire catehetică, semnificația mistico-simbolică a rânduielii Proscomidiei. În acest sens, în mijlocul bisericii a fost săvârșită și explicată întreaga rânduială a Proscomidiei, cu bogate explicații simbolice privitoare la conținutul slujbei, sublinindu-se în mod special felul în care preotul și credincioșii trebuie să se pregătească pentru săvârșirea Dumnezeieștii

Liturghii, Proscomidia reprezentând prima parte a acesteia. În cadrul ei sunt pregătite darurile de pâine și vin, care se vor transforma în Trupul și Sângele Mântuitorului Hristos. În acest sens, părintele Lucian Farcașiu s-a referit și la multe aspecte practice care vizează pregătirea

darurilor pe care credincioșii trebuie să le aducă la Sfântul Altar pentru slujba Dumnezeieștii Liturghii: calitatea prescurilor și a vinului aduse de credincioși pentru săvârșirea Proscomidiei, precum și modul alcătuirii pomelnicilor și momentul aducerii lor la Sfântul Altar pen-

tru a putea fi pomenite în cadrul primei părți a Sfintei Liturghii, Proscomidia.

La finalul slujbei, toți credincioșii au fost miruiți, unii dintre ei întreținând individual și un scurt dialog în probleme cu conținut duhovnicesc cu părintele profesor.

La sfârșitul acestei seri duhovnicești, părintele paroh Adrian Zaha le-a mulțumit tuturor celor prezenți pentru osteneala participării la slujbă, precum și părintelui conf. univ. dr. Lucian Farcașiu pentru explicația complexă și practică a rânduielii Proscomidiei, exprimându-și nădejdea că această prezentare va aduce mult folos duhovnicesc credincioșilor care au fost prezenți la această seară duhovnicească.

Pr. Lucian FARCAȘIU

ȘTIRI

Îndrumări actualizate pentru parohii și mănăstiri, în contextul noilor măsuri de prevenire a îmbolnăvirii cu noul coronavirus

În contextul epidemiei cu noul Coronavirus (COVID-19), Cancelaria Sfântului Sinod a transmis miercuri 18 martie 2020, îndrumări actualizate pentru parohii și mănăstiri.

Respectarea măsurilor dispuse de autoritățile publice și cooperarea cu acestea, asigurându-se totodată libertatea religioasă a credincioșilor de a participa la viața liturgică a Bisericii și de a primi asistență religioasă;

Desfășurarea slujbelor religioase doar în aer liber, de regulă lângă lăcașul de cult (altar de vară sau pridvor), cu participarea a maximum 100 de persoane, păstrând distanța de minimum un metru între participanți.

Rugăciune specială pentru încetarea noii epidemii

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a transmis miercuri, 11 martie 2020, către toate eparhiile din cuprinsul Patriarhiei Române, o rugăciune de rostit în contextul răspândirii virusului COVID-19.

Rugăciune specială pentru încetarea noii epidemii
Înainte de Otpustul Slujbei (Sfânta Liturghie sau Vecernie sau Pavcerniță), preotul rostește: Domnului să ne rugăm!

Credincioșii: Doamne, miluiește!

Preotul citește această rugăciune, pe solee, cu fața spre răsărit:

Doamne, Dumnezeu nostru, Cel ce ești bogat în milă și, cu purtarea Ta de grijă cea înțeleaptă, ocărmuiești viața noastră, ascultă rugăciunea noastră, primește pocăința noastră pentru păcate, oprește noua boală molipsitoare (noua epidemie), precum ai încetat pedepsirea poporului Tău în vremea regelui David. Cel ce ești Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, dăruiește însănătoșire celor cuprinși de boală, ridicându-i grabnic din patul durerii, ca să Te slăvească pe Tine, Mântuitorul cel Milostiv, iar pe cei sănătoși îi ocrotește de orice boală. Binecuvintează, întărește și păzește, Doamne, cu harul Tău, pe toți cei care, cu iubire de oameni și jertfelnicie, îi îngrijesc pe cei bolnavi la casele lor sau în spitale. Îndepărtează toată boala și suferința din popor și ne învață să prețuim viața și sănătatea ca daruri ale Tale. Dăruiește-ne, Dumnezeule, pacea Ta și umple inimile noastre de credință neclintită în ocrotirea Ta, de nădejde în ajutorul Tău și de dragoste față de Tine și de aproapele. Că al Tău este a ne milui și a ne mântui pe noi, Dumnezeu nostru, și Ție slavă înălțăm: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Credincioșii: Amin.

Urmează Otpustul Slujbei (Sfânta Liturghie sau Vecernie sau Pavcerniță).

Starea de urgență de prevenire a extinderii epidemiei nu e o stare de panică și descurajare

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a adresat luni, 16 martie 2020, un cuvânt de încurajare și speranță în contextul în care pe teritoriul României a fost decretată

stare de urgență în plină epidemie de coronavirus. Cuvântul a fost rostit de Patriarhul Daniel în Catedrala Patriarhală.

Biserica Ortodoxă Română se adaptează treptat și responsabil, în funcție de evoluția situației provocate de epidemie, așa cum o fac toate instituțiile importante din țară, respectând și promovând în spațiul public recomandările autorităților de stat.

Biserica nu este doar o instituție de utilitate publică, ci și o comunitate de credință vie, iubire milostivă și speranță sfântă, virtuți care trebuie manifestate mai ales în perioade de mari încercări. În acest context, Biserica face un apel părintesc către toți credincioșii ei pentru a avea încredere în autorități și a respecta măsurile instituite de acestea.

Biserica Ortodoxă Română cheamă pe toți slujitorii Sfințelor Altare și pe toți credincioșii ei să cultive pacea sufletului prin rugăciune și comuniune cu semenii prin fapte bune, evitând totodată panica.

Să arătăm iubire și solidaritate față de oamenii vârstnici, față de cei aflați în izolare sau în carantină, precum și grijă deosebită pentru sănătatea celor din jurul nostru. Să arătăm multă prețuire față de medicii din spitale care apără și cultivă sănătatea trupului, dar și față de preoții din biserici, care apără și cultivă sănătatea sufletului. Să avem deplină încredere în puterea rugăciunii, știind că „Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu” (Romani 8, 28).

Pacea sufletului, bunătatea inimii, comuniunea în rugăciune și cooperarea în fapte bune pot face minuni, transformând teama în curaj și speranță.

Așadar, rugăciunea și fapta bună sunt izvor de putere spirituală pentru a învinge încercările la care suntem supuși, dar și pentru a înainta duhovnicește spre sărbătoarea Sfințelor Paști.

Prezență chiriarhală la Sfânta Liturghie săvârșită la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

În Duminica a II-a din Post (a Sfântului Ierarh Grigorie Palama), Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a participat la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, săvârșită de către un sobor de preoți și diaconi în exteriorul Catedralei Arhiepiscopale „Sfânta Treime” din Arad.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de Pr. Dr. Mircea Cricovean, preot slujitor la catedrală.

În cadrul slujbei s-au rostit ectenii speciale pentru bolnavi și rugăciunea pentru încetarea noii epidemii care cuprinde lumea întreagă.

Ierarhul i-a îndemnat pe credincioși să respecte cu strictețe toate îndrumările și dispozițiile autorităților de stat și ale Sfintei Patriarhii cu privire la regulile și măsurile de prevenire și limitare a eventualelor îmbolnăviri cu virusul COVID – 19.

Slujire Arhierescă în Duminica Sfântului Grigorie Palama

Cea de-a doua duminică din Postul cel Mare a fost sărbătorită în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a Parohiei Arad-Centru, prin Sfânta Liturghie Arhierescă oficiată de către Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, împreună cu un sobor de preoți și diaconi. Din sobor a făcut parte și Pr. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul le-a vorbit celor prezenți pe tema „De la boală la sănătate – de la întuneric la lumină”, făcând referire la minunea vindecării slăbănogului din Capernaum (Marcu 2, 1-12), dar și despre învățătura „teologului luminii necreate”, a Sfântului Grigorie Palama. Pericopa evanghelică ne arată legătura dintre păcat și boală, dar nu trebuie să înțelegem că toate bolile sunt urmarea păcatelor! Dumnezeu îngăduie unele boli tocmai pentru a ne feri de păcate sau pentru a nu ne pune nădejdea mai ales în sănătatea noastră trupească mai mult decât în ajutorul Lui. Iar sfântul pomenit în această duminică ne învață să facem o distincție între Ființa lui Dumnezeu care este inaccesibilă și incomunicabilă, și energiile Sale necreate, care decurg din Ființa Sa, energii sau lucrări prin care Dumnezeu se descoperă oamenilor, asupra cărora El revarsă harul Său, spre a dobândi mântuirea și îndumnezeirea.

În finalul cuvântului, Ierarhul, în contextual a ceea ce se întâmplă astăzi în țara noastră și în lume, privitor la îmbolnăviri și decese din cauza Coronavirus (Covid 19), i-a îndemnat pe credincioși „să avem grijă de sănătatea noastră, dar și de vindecarea celor bolnavi. Cei patru oameni care l-au adus pe paralizat la Domnul Hristos, îi simbolizează pe toți medicii, asistenții și îngrijitorii, părinții și prietenii care au grijă față de oamenii bolnavi. Să ne dăruimă Dumnezeu conștiință sănătoasă, înțelepciune luminată de harul Său, putere în a ne lupta cu păcatul și bolile, și biruință în toate încercările vieții pământești”.

În cadrul slujbei au fost rostit ectenii și rugăciuni pentru încetarea noii epidemii.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile arhiepiscopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.